

VINTERVIKENS TRÄDGÅRD - ideell förening

Verksamhetsberättelse för verksamhetsåret 2024-01-01 - 2024-12-31

Vintervikens trädgård – ideell förening (organisationsnummer 802408-0015) är en ekologisk, pedagogisk visningsträdgård som drivs av föreningens medlemmar.

Styrelsen för Vintervikens trädgård, ideell förening får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2024.

Av årsmötet valda; styrelse och revisorer:

- Ordförande: Susann Schrenk
- Ledamöter: Christer Pettersson, Kerstin Öjemalm, Alvaró García Carrasco
- Suppleanter: Anne Askensjö, Stefano Ottolenghi, Steve Keiser, Elisabeth Dahlstrand
- Intern revisor: Ingrid Samuelsson med suppleant Birgitta Roupe

Bokföring: Anna Lindau Schwanbom och OWL

Bokslut: OWL

Av stämman vald revisor Joakim Lindberg på Crowe Horwath har genomfört revisionen.

Valberedning: Gunnar Hemlin (sammankallande), Marie Hult, Monica Pettersson. Clarissa Kugelberg, Emelie Bäcklin Löwenberg

Kort om styrelsearbetet

Styrelsen har under verksamhetsår 2024 haft 10 protokollförda möten. Dessa har hållits fysiskt på plats i trädgården och har adjungerats av bl.a. av vår föreningsutvecklare och kaféansvarige.

Efter många investeringar för att kunna ha ett åretruntöppet kafé, har styrelsen styr investeringar för att säkra likviditeten och på det som hjälper oss att klara både varma sommar och kalla vintrar. Detta för att öka lågsäsongens intäkter och skapa en bra arbetsmiljö för våra anställda och bra vistelsemiljö för våra besökare. Det är av stor vikt att bygga resiliens i verksamheten. Större investeringar under verksamhetsåret 2024 var isolering av Orangeriets tak samt installation av värmepumpar. Det blev ett 25års jubileum som firades med plantering av en trädallé! Vi påbörjade också anläggningen av en skogsträdgård genom en studiecirkel samt anläggning av en terapiträdgård bredvid grönsaksodlingen Nya Landet med pengar vi fick från Stadsdelsförvaltningen.

Inför 2025 har styrelsen förnyat och digitaliserat medlemsregistrering med hjälp av Sveroks medlemssystem Ebas. Syftet är att minska administrativa kostnader och att erbjuda en enklare medlemsregistrering.

Under året har styrelsen skapat en underhållsplan med en inventering av föreningens byggnader och andra konstruktioner. Dels med syftet att kunna budgetera för större kostnader, dels med syftet att överföra kunskap till kommande styrelser och organisationen i övrigt. Styrelsen följde också upp verksamhetsplanen kontinuerligt under året.

En god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor för våra anställda är viktigt och ett beslut om att byta arbetsgivarorganisation har fattats så att vi kan få stöd som är mer riktat mot ideell verksamhet.

Trädgårdsgruppen är fortsatt det trevliga nav där medlemmar och styrelse möts, det grävs och samtalas och byggs i en härlig föreningsgemenskap! / *Styrelsen jan 2025*

Året i trädgården

Medlemmarnas arbetsinsats

Arbetet med att återskapa, omvandla och utveckla trädgården har verkligen gjort sig gällande i år. Nya träd, en ny dammträdgård, nya odlingslådor och nya platser har vuxit fram med gemensamt arbete. Det är en något mödosam fas vi är inne i när mycket behöver göras om från grunden men det är också roligt att se hur fint det kan bli. Generellt var 2024 ett bra odlingsår, dock startade det segt med vinter hela vägen fram till maj och sedan lät regnet vänta på sig, så först kallt sedan mycket torrt gjorde att det kom igång att växa lite senare än vanligt.

En odlingsbädd som blev helt ny 2024 var Dahliarabatterna och blomningen blev också magnifik under stora delar av sommaren. Medlemmarna har också varit med och slutfört arbetet med den nya dammträdgården som våra praktikanter har arbetat med under flera år. Vi har arbetat mycket med delade perenner från de befintliga odlingarna och endast kompletterat med mindre mängder nya växter. Under 2024 har vi renast ogräs, rensat ogräs och rensat ogräs för att de nya växterna skulle etablera sig bra. I slutet på sommaren kunde vi öppna upp den nya trädgården för våra besökare.

Vi har fortsatt att byta torvblock mot cortenstål på våra rabatter och arbetat med att förändra dispositionen och skapa fler platser att sitta bland blommorna. Under arbetet med de nya rabatterna har vi också funderat över jord och hur vi kan bygga hållbara odlingsbäddar med olika material för olika växter. Under vintermånaderna hade vi en kort studiecirkel om jord och försökte fylla på kunskap om olika näringsämnen inverkan på växterna och vice versa. Vi ordnade också en föreläsning om gifter i jorden. Med anledning av detta var vi även på 4H-gården i Eolshäll och hämtade gödsel som användes i hela trädgården under våren.

Höstens stora händelse var att 8 av de nya träd som diskuterats i många år äntligen blev planterade på "marknadsgatan" som då förvandlades till en allé. Detta med stöd av den Crowdfunding som pågått under året.

På höstkanten blev det en enorm skörd av äpplen men vi skördade även kryddor och frön som sedan delvis togs om hand till julmarknaden då vi sålde utvalda fröpåsar med gott resultat.

I vanlig ordning har vi givetvis också rensat ogräs, krattat, vattnat, planterat, sått, stöttat, grävt, klippt och gjort alla andra sysslor som angår en trädgårdsgrupp.

Skogsträdgården

En mindre grupp har arbetat vidare med Skogsträdgården och både träd, buskar och perenner har planterats in. Under 2024 har Skogsträdgården verkligen börjat ta form. Under våren påbörjades projekt att göra växtporträtt, under sommaren inventerades plantor vi själva har i trädgården som kunde flyttas, tog emot donerade plantor från medlemmar och beställde plantor och träd från Skogsträdgårdens växter och Blekinge fruktträd Plantskola för 7000kr.

Gångar märktes ut med flis för att skapa känsla för formen. Platsen är nu full av små plantor som vi till våren behöver se till att de fortfarande är tydligt märkta. Förhoppningsvis kommer vi även kunna skörda lite till våren, om än lite.

Enskilda medlemmar har även detta år gjort betydande individuella arbetsinsatser för skötsel, reparation och underhåll av trädgården. Ungefär 40 medlemmar sammanlagt har deltagit i arbetet under året. I medeltal har ca 12 medlemmar deltagit på arbetsdagarna. Unn och Anna har omväxlande lett trädgårdsgruppens arbete.

Trädgårdsgruppens gemensamma arbetsdagar är navet i föreningens verksamhet och att vi fortsätter skapa en givande medlemsverksamhet som lockar fler och nya aktiva medlemmar är av största vikt för att upprätthålla föreningens syfte och en långsiktig förvaltning av trädgården.

Andra insatser

Nya Landet

Inför 2024 valde vi att satsa mer på perenna växter i Nya landet. Dels för att minska arbetstiden, dels för att öka avkastningen då perenner ofta har en längre skördeperiod. Vi satsade stort på bladgrönt som kan skördas ofta. Planterade även in vallört för näringsvatten och täckmaterial.

Bäddarna var täckta under hela vintern och hade fyllts på med halm från färbädd under våren, de flesta bäddarna täckodlades med halm, gräsklipp och skörderester. Närheten till skogen gör att trädrotter konkurrerar om växtplatsen, så vi har fortsatt att djupgräva bäddarna ca vart tredje år, några i taget.

I år provade vi två bäddar med tomater med sådär resultat. De mognade väldigt sent.

Gemensamma arbetsdagar har använts till gödning, djupgrävning, utplantering, en del skörd, vattning och renovering av gångarna. Bronsfänkål, kål, perenna kryddor, vallört, krasse, sallat och mangold gav fin skörd. Pumporna växte inte alls, lökväxterna sådär. Vallörten tillsammans med nässlor har räckt hela säsongen som kompletterande näringsvatten.

Växthuset

Under våren förkultiverade vi grönsaker och sommarblommor i plastväxthuset. Där blir ett mycket gynnsamt klimat och plantorna växer fint. Vi försöker också få till en vårskörd av bladgrönt innan tomater och andra sommarplantor ska komma i jorden i maj. En förlängning av säsongen mot hösten fungerar också bra i växthuset och ända in i oktober kan vi skörda spenat, sallat och kål.

Gruppverksamhet

Gruppverksamheten detta år har präglats av kontinuitet och sociala relationer, tack vare vårt väl fungerande samarbete med MISA.

Detta har lett till att Gruppverksamheten både vintertid (Trädgårdsverkstaden) och sommartid har haft full grupp med hög närvaro. Dessutom har det för första gången varit samma personer som deltagit under hela året, som återkommit under 40 tisdagseftermiddagar för att tillsammans ta sig an trädgårdens behov. Vi har fått äran att vara delaktiga när dessa personer växt och utvecklats, när relationer fördjupats och hur självständighet och självsäkerhet både socialt och i trädgårdsarbete växt fram.

I Trädgårdsverkstaden som pågår under vintermånaderna har vi rensat fröer, förberett inför julmarknad, slipat och målat trädgårdsmöbler men även trotsat vädret och skottat snö, staplat ved, strött aska kring bärbuskar, renoverat risstaket.

Det har fortsatt känts lyckat att kunna erbjuda kontinuitet i form av ”åretruntverksamhet” och kunnat fokusera på vad vår trädgård behöver bakom kulisserna.

Gruppverksamheten under sommaren flyter på bra och vi upplever den som värdefull, generellt underhåll av trädgården är en viktig och stor uppgift och gör det tydligt att fler händer gör reell skillnad. Vi erbjuder en plats och ett sammanhang, både för att få uppleva hur en trädgård skiftar och betar sig beroende på säsong och vara delaktig i skötseln och underhållet av den. Under resans gång får de flesta även med sig något nytt de lärt sig och en givande social stund. Vi har skördat, planterat jordärtskockor, rensat ogräs och fyllt på med stenmjöl i trädgården, vattnat, skördat örter, te, grönsaker, tomater, gallrat äpplen och såklart grävt upp dahlior.

Efter ett utvärderande samtal med deltagarna i gruppverksamheten, där positiva och negativa aspekter med gruppverksamheten efterfrågades, framkom det att arbetet under vintern ibland kunde kännas enahanda. Bland de positiva kommentarerna fanns ”Det känns som en fristad att komma hit”, ”Roligt att jobba tillsammans”, ”Ser fram emot att komma hit”, ”Mysigt med fika”, ”Kul att göra olika saker”.

Hantverksbutiken

Föreningen tillhandahåller en lokal åt en fristående grupp konsthantverkare som under helgerna maj-september säljer sina egna och varandras produkter. Föreningen tar 5% av de samlade intäkterna som hyra för lokalen. Flera nya hantverkare har tillkommit i år och butiken har även flyttat in i utrymmet bredvid och startat second hand.

Bodlingen (Stockholms biodlarförening)

Föreningen bedriver sedan flera år verksamhet i nära anslutning till Vintervikens trädgårdsförening. Syftet är att vara en mötesplats för alla som är intresserade av biodling och dess betydelse för vår miljö.

Aktiviteter under verksamhetsåret:

Från början av maj till slutet av september har vi träffats varje onsdag för att sköta om våra bin och för att utveckla vår bigård. Samtidigt har vi haft öppet hus för alla de som vill veta mer om biodling och föreningens verksamhet. Från oktober till och med april har vi fortsatt onsdagsträffarna i Trädgårdsföreningens lokaler med studieverksamhet, snickeriarbeten etc.

Trädgårdskaféet och evenemang

Restaurangverksamheten, Kulturen, Ekonomin

2024 var året för fortsatt förvaltning och förkovring. Att vi är ett åretom-ställe känns nu etablerat och vi höll under våren vår populära (och billiga!) vegobuffé på fredagar, ofta har denna varit helt fullbokad.

Personalmässigt fick vi behålla en underbar kärntrupp, mestadels för att vi ju nu kan erbjuda arbete året om men också säsongspersonal som väljer att återvända. En ledningsgrupp bestående av Susanne, verksamhetsansvarig, Niklas Janzon, köksmästare och Mikaela Wagner, restaurangchef har mejslats ut under åren och är nu sammansvetsad och stark, vilket underlättar arbetet mycket. Kaféet och kulturen är numera för stora områden för att skötas av en person.

Som alltid firade vi högtider som valborg och midsommar i trädgården med publikrekord av rang på Valborgsmässoafton. Gröndals IKs flickor09 agerade entrévärdar som vanligt!

Sommaren bjöd på en kär återkomst i form av grillkvällarna, fast nu uppe vid Mojjen grill&bar. Under tio torsdagar serverades det grillbuffé (med bland annat grillost från Sörbro och korv från Växtchark) till musik från Stora Scenen och det strömmade in folk, mycket uppskattat.

Visfestivalen, Bluegrass (som lite regnade bort i år) och Vinterviken Sunset Session (med publikrekord) var några av de större evenemangen som återkom under sommaren. Det bjöds även på tango, utomhusbio, opera, loppis, dj's, och spelningar. Mojjen bar&grill hade öppet på helger från tidig vår och genom alla sommarens event!

Ljusfesten blev äntligen av i år och Katharina Nuttall gjorde en superfina spelning, gratis entré för folket och underbara ljusinstallationer av trädgårdsgruppen.

Under hösten installerades värmepumpar och glasgångens tak isolerade för att få en mer jämnt varm lokal vintertid.

Vi höll den numera sedvanliga skördemiddagen där kockarna lagar mat på orangeriets uteplats och använder sig endast av grödor vi odlat själva. Vad sägs om Åbroddvinäger i sprayflaska och grillat purjolöksknyte?

Vi satsade stort inför julkvällarna 2024 och det föll väl ut med flera större bokningar av företag/myndigheter. Tack vare insatserna med värmepumparna kunde vi öppna upp och ta emot över 50 pers per kväll. Julkvällarna rev ner många komplimanger och huserade många återvändande stammisar!

Omsättningen ökade betydligt från 2023 (med 2,5mkr) och nyckeltalen stod i princip fast, en rätt så jämn sommar, vädermässigt, lade grund för detta tillsammans med en rekordmaj och ett markant ökat antal besökare oktober-dec (fördubblad omsättning för flera av dessa månader).

Det märks verkligen att gästunderlaget ökat och att många nu förstått att vi är ett åretom-ställe att räkna med!

Dock har det varit lite svårt att hänga med i inflationen, råvarupriserna har stigit betydligt och det har i princip varit omöjligt att höja priserna i paritet med det, då det fortfarande märks av att folk håller i sina pengar. All försäljning ökade (vin, glass, bakverk etc) men stod ut gör verkligen maten som stod ensam för en ökning av 1miljon kr, roligt tycker vi då det ju är vår huvudsyssla och ett bevis på att folk verkligen gillar det vi gör!

Föreningsutveckling

Föreningens ambition att vara allmännyttig och ändamålet att driva en ekologisk, pedagogisk visningsträdgård är själva riktmärket för verksamhetsutvecklingen. Vad detta sedan kan tänkas inrymma och hur vi ska styra det åt det håll vi vill, är det vi arbetar med. Inom ramen för detta måste föreningen också ha ekonomisk bärighet och eftersträva hållbar arbetsmiljö för anställda och upprätthålla ett meningsfullt innehåll för medlemmar och besökare.

Fokus under året har legat på Trädgårdsgruppen och odlingarna. Hur ska arbetet med att förnya trädgårdens odlingar gå till och organiseras, hur ska vi prioritera och vad är långsiktigt bra att odla? Arbetet i trädgårdsgruppen måste kännas utvecklande och roligt för de aktiva samtidigt som vi behöver prioritera och planera för olika behov i verksamheten. Att vi har blivit fler i trädgårdsgruppen är mycket glädjande men ställer krav på arbetsledning och organisering för att arbetet ska fungera.

Vid sidan av trädgårdsgruppens arbete har vi funderat vidare på hur vi kan starka föreningens ekonomi och användningsområde med fler externa samarbeten. Exakt hur vi ska tänka och arbeta vidare med detta och gruppverksamheten är inte bestämt och behöver vara en levande process några år till.

Vi fortsätter att ta emot personer i arbetsträning i den mån vi kan. De tre som varit hos oss under 2024 har bidragit med mycket till verksamheten i form av trädgårdsskötsel och annat underhåll. Vi arbetar för att de som är hos oss ska kunna vara delaktiga i och bidra med det som de är bra på och det resulterar oftast i nya idéer eller åtgärder som annars inte hade hänt.

Medlemsaktiviteter

Medlemsantalet vid årets slut var 422st, varav flertalet var befintliga medlemmar, jämfört med 433st föregående år.

Under året har det inte gjorts några riktade satsningar på medlemsrekryteringen utöver den kommunikation som alltid finns ute på hemsida, anslagstavlor och i kaféet.

Medlemstalet avtecknar sig på antalet aktiva som ligger på en relativt jämn nivå men med ett litet tapp 2024.

3 nyhetsbrev har skickats ut via e-post med blandad information om trädgården.

Den stora nyheten 2024 är att föreningen har anslutit sig till ett medlemssystem där både medlemskort och betalning kan skötas digitalt.

Underhåll och investeringar

Sedan föreningen 2009 fick tomträttsavtal har större investeringar i byggnader kunnat göras, men detta innebär också nya behov av underhåll som emellanåt kan bli kostsamt. Att ha kunskap och medvetenhet om detta är viktig för planering och budgetering av verksamheten på lång sikt. Att styrelsen under året har avslutat arbetet med en underhållsplan är mycket positivt.

2024 har varit ett återhållsamt år sett till investeringar. Vi har haft fokus på att bygga upp en likviditet efter de stora investeringarna, vilket vi också kommit i hamn med. Normalt underhåll av fastigheterna har dock pågått och värmepumpar har kommit på plats.

Ekonomi

För att få en god inblick i vad som styr föreningens ekonomi bör man känna till följande:

Den ideella föreningen hyr mark av Stockholms stad i form av ett tomträttsavtal och ansvarar för odlingar och underhåll av mark och byggnader helt utan ersättning från staden.

Föreningens intäkter kommer i huvudsak från fyra områden: kaféverksamheten, föreningens utåtriktade verksamheter såsom gruppverksamheter, samarbeten och evenemang, medlemsavgifter samt bidrag. Kaféverksamheten står för merparten av intäkterna, ca 95%.

Redovisningen hanteras internt, vilket medför att styrelse och anställda kan följa och styra verksamhetens ekonomi på ett nära och bra sätt.

Föreningsverksamhetens ekonomi

Intäkterna i föreningsverksamheten kommer i huvudsak från medlemsavgifter, evenemang och ersättningar för olika former av rehabiliteringsverksamhet. Föreningsekonomins största utgift är löner. Under 2024 har intäkterna minskat från föregående år men utvecklingsarbetet för att öka föreningens icke momspliktiga intäkter fortsätter, för att minska beroendet av överskott från kaféverksamheten och på så vis minska risken för dålig likviditet vintertid.

Trädgårdskaféets ekonomi

En budget lades för 2024 baserad på mer eller mindre samma omsättning och nyckeltal som för 2023. Utfallet blev dock ett helt annat som nämnt ovan med en omsättningsökning på ca 2,5mkr. En liten del av detta är givetvis inflationseffekten. Kaféets ekonomi styrs med nyckeltal som avser råvaror, personal och övriga fasta och rörliga kostnader. Matpriserna stabiliserades något under 2024 även om det var fortsatt höga. Vi följde så klart efter i vår prisbild men ser på nyckeltalet för råvaror att det är svårt att hänga med. På grund av vår breda målgrupp tar det emot att höja priserna i den omfattning som skulle behövas för att hålla budget. Men med tanke på den stora vinst som ändå blev är detta mer en fråga om avvägning i förhållande till andra kostnader. Under året har vi kontinuerligt gjort kvartalsbudgetar för att hålla bättre koll på våra kostnader och nyckeltal. Vi har även inventerat kassorna vid två tillfällen. Inga större investeringar har gjorts i kaféet under året utan fokus har varit på uppbyggnad, rutin och förvaltning.

Framtiden

Nuvarande tomträttsavtal mellan staden och föreningen gäller t.o.m 2029. Detaljplanen har gett föreningen möjlighet att satsa långsiktigt och bygga ut verksamheten. Nuvarande idéer och visioner är inriktade mot att arbeta med utveckling och förädling av det vi har.

Tack vare föreningens öppna, mångfacetterade och småskaliga verksamhet kan vi fortsätta utvecklas på ett dynamiskt sätt och anpassa oss efter våra ekonomiska förutsättningar.

Trädgården fortsätter att skötas om och utvecklas med det gemensamma, ideella arbetet som kraft. Med tanke på den uppskattning trädgården får av våra många besökare gör våra aktiva medlemmar en fantastisk arbetsinsats. Tillskottet i form av grönsaksodlingen i Nya Landet utgör ett stort mervärde för trädgårdens besökare och vi kommer att fortsätta satsa på denna odling, både som en del av Trädgårdsgruppens arbete och som leverantör till det egna kaféet.

Det pågår en ständig diskussion inom föreningen angående dess framtid och hur den ska drivas vidare och förvaltas. Många gamla och nya frågor att bearbeta och diskutera såsom:

Hur attraherar vi nya och fler aktiva medlemmar?

Hur ska vi organisera föreningen internt mellan anställda och styrelse?

Hur definierar vi oss själva, trädgården och de vi gör?

Vad ska framtiden innehålla?

Mer information om föreningens verksamheter och dess framtidsplaner finns i vår verksamhetsplan för 2025.